

ბავშვთა
საზოგადოებრივი
სამსახური

ბავშვული

საბავშვო ჟურნალი

ბავშვული
№ 8

1910

მთავარი რედაქტორი
ვლადიმერ შავეჩი

შინაარსი.

I—ჩიტი და ბავშვი, — ლექსი, შ. შიფიშვილისა	3
II—ღათიკოს აღდგომა, — ნინო ნაკაშიძისა	5
III—მეგობრობის ძროხა, — ფრანგულით, (დასისრულად), ფატისა	12
IV—კატა და იალონი, — (თარგმანი), ელ. ჭაჭანაძისა	15
V—ხის ბეყევი, — (ვაგნერადან), დ. კიფიანისა	17
VI—ვირის თავგადასავალი. — XXV შეკლომის ვასწორება, — (ფრანგულით) ან. ამაღახვარისა	19
VII—გულკეთილობით უფრო მეტს მოიგებ ვიდრე ძალით, — (ფრანგულიდან), ჯილად წერეთლისა	23
VIII—ა) გამოცანა, — ბ) რებუსი და აღსნა	24

საქართველოს
საბჭოთაო
ხელოვნება

წელიწადი 80-VI.

№ 8

აპრილი 1910 წ.

საქართველოს საბჭოთაო
ხელოვნება
თბილისი
ბ. ჯუღაშვილი

დების აღერსი

ტფილისი, ელექტრონის სკამა წიგნების გამოქვეყნელ ქართველთა აზნაგობისა.

შინაარსი.

I—ჩიტი და ბავშვი, — ლექსი, შ. შდვიმელისა	3
II—დათიკოს აღდგომა, — ნინო ნაკაშიძისა	5
III—ბეჰპინოს ძროხა, — ფრანგულით, (დასასრული), ფატასა	12
IV—კატა და იაღონი, — (თარგმანი), კლ. ჭიჭინაძისა	15
V—ხის ბაყაყი, — (ვაგნერადან), დ. უიფიანისა	17
VI—ვირის თავგადასავალი. — XXV ^ე შეცდომის გასწორება, — (ფრანგულით) ან. აშილანჯარასა	19
VII—გულკეთილობით უფრო მეტს მოიგებ ვიდრე ძალით, — (ფრანგულიდან), ჟილად წერეთლისა	23
VIII—ა) გამოცანა, — ბ) რებუსი და აღსნა	24

ჩიტი და გავუვი.

რად ხარ მაგრე დაღვრეპილი,
ფრთა მალსასო ჩიტუნია?
— განა რა მაქვს გასაცინი,
თმა სუჭუჭავ, ბიჭუნია!

აღდგომას და წითელ კვერცხებს
აღტაცებით რომ მოელი,
მესმის ძალა სისარულინს:
დედ-მამა გუავს შენ დღეგრძელი.

— შენ კი რაღა დგემართა,
აღარვინ გუავს გულ-დამწველი?!
სად წასულა დედა ტბილი,
ველ-ნაცარა და ფრთა-ჭრელი!?

— არც მამა სჩანს, რა ხანია, —
სიხაქებო მგალობელი, —
ჩემთან ერთად სწუხან გულით
მრიალა ტვე, მწუხანე ველი.

ძირს მიუანდე მათ მოძებნა,
 მე ავუზინდი მალლა ცაში,
 მაგრამ არსად არა სჩანან,
 აღბად სსედან გალიაში.

არ დადგები, ვიცი, წახვალ,
 ბიჭო, ლიტონია დამეს;
 უნატრელი არ დარჩები,
 დაგაუალებ მეც ერთ რაშეს:

მოდო ჩემი დედ-მამაცა
 შეაუედრე ქვეუნი მსხნელსა,
 იქნებ დახსნას ტუვეობასა
 და გალიას, იმ შავ-ბნელსა!

ჭიკჭიკსა და ნაზარდობს,
 აი, სწორედ მაშინ ვიწუებ,
 გიგალობებ და შენს ამაგს
 ერთ დღესაც არ დავივიწუებ.

შ. მღვიმელი

დათიკოს აღდგომა.

დედ-მამამ დათიკო გადიას ჩააბარა და სსვან-
გან წავიდნენ. წასვლისას დათიკომ იტირა.
— რად მინდა გადიასთან დარჩენა, — ამ-
ბობდა, — არც სირბილი იცის, არც შეეც-
ლულ ჯდება, არც ბაწარზე სტუნაობს, წი-
გნსაც ვერ კითხულობს. სდაპრები იცის, მართალია, მაგრამ
როცა ლოცნაში ჩავწევები; და, აბა, ამისთანა მზიან დღეს სომ
ვერ ჩავწევები.

დათიკოს ბუსულუნზე დედ-მამას გაეცინა და წავიდნენ.

— არ გრცხვენია, — უთხრა გადამ დათიკოს: — დანუიდი,
ნუ მასწავლებ, წუნარად იუაფი.

— არ ვიქნები წუნარად, მე თამაში მინდა, ბაღში მინდა
სირბილი.

გადიას დამთქნარა. დათიკო მიხვდა, რომ გადია ახლავე
კაკატოს შეაქებს: კაკატოს ეველა აქებს. მერმე წავა, დაუმა-
ხებს, დასვამს დათიკოსთან, თითონ დაწვება და სვრინვას
ამოუშვებს. მართლაც, ცოტა სინჟმის შემდეგ, გადიამ უთხრა:

— იცი, დათიკო, თუ ჭკვიანად იქნება, კაკატოს მტკიცე უყვანს; აი, რა გიჭირს, შენც ისეთი ჭკვიანი და გამგონი იყო.

დათიკოს, ცოტა ზრ იყოს, ეწეინა.

— აზრ მინდა კაკატოსთან თამაში. სულ ჩუმიდ არის. რასაც ეტყვი, ვეველაფერს შენ გიჯერებს, მე-კი არა.

გადიას კიდევ დაამტყნარა.

— იცი რა, დღეს ვეტყვი, რომ ვეველაფერი შენ გაგგონოს, გინდა?

— თუ მე გამიგონებს...

გადია სანქაროდ ჩავიდა კიბეზე და სარდავის სართულიდან ამოიყვანა კაკატო, — გამსდარი, ჰატარა გოგონა, წუნარი, ჩუმი, თითქოს რაღაცის ეშინიაო.

— აბა, კაკატო, რაც გითხრას დათიკომ, ვეველაფერი გაუგონე; ითამაშეთ აქ ბივანზე, გადადმა არ გადაიაროთ.

დათიკო გაჭქანდა ოთახისაკენ სათამაშოების გამოსატანად. კაკატოც გამოუდგა და გამობლაგეს სათამაშოები.

— ჯერ ეტლობანა ვითამაშოთ, — შესძახა დათიკომ; გამოაბა კაკატოს ბაწარი და დაიწყო სირბილი. დათიკო იქნევდა მათრახს. სანდახან მოქნეული მათრახი მოხვდებოდა კაკატოს, მაგრამ კაკატო ითქენდა და იცინოდა, იცინოდა დათიკოც.

— აბა, ასლა ბურთა ვითამაშოთ, ასლა ბაწარზე ვისტუნოთ, — ამბობდა დათიკო მსიარულად.

კაკატოც გამსიარულდა: ლოყები გაუწითლდა და ისიც იგონებდა სხვა-და-სხვა თამაშობას.

— აბა, ასკინკილა დაუაროთ, ვიცეკვოთ, — ამბობდა ის, — და ბავშვები სიცლით უვლიდნენ ასკინკილას და ცეკვავდნენ.

— აი, რა კარგი გოგო ხარ დღეს, რა კარგად თამაშობ! რატომ ეოველთვის ასე არ იცინი, — უთხრა დათიკომ და აკოცა კაკატოს.

— ვიცი, მაგრამ ვადია ამბობს, არ იხმაროვო.

— ვადია!? სად არის ვადია?—დათიკომ ახლა შეაძინა, რომ ვადია იმითან არ იყო. მაშინვე მოჰკიდა ხელი კაკატოს და გაიქცნენ ვადიის ოთახისაკენ.

ვადია წამოწოლილიყო თავის რბილ ლოგინში და ტკბილად სვრინავდა.

ბავშვები გაჩერდნენ კარებში და ცოტა ხანს უცქეროდნენ ჩუმად.

— გავაღვიძებ,—სთქვა დათიკომ.

— არა, იძინოს, ცოდევა, ჩვენ სომ კარვად ვთამაშობთ.

— იცი რა, შენ ვშიან?

კაკატომ, თანსმობის ნიშნად, თავი დააქნია.

— მაშ, წავიდეთ, განჯინაში კარგი რაშეებია; იცი, მურაბაც არის, ვაშლებიც, ხურჩხელებიც: ვადიამ თითონ შეინახა. მე ვნახე; წავიდეთ.

— არა, არა: ვადიას ეწეინება, ვაჯავრდება.

— შენ სომ გითხრა ვადიამ, დათიკოს დაუჯერე ვეველაფერიო. უნდა გამიგონო.

კაკატოს შერცხვა თავის გულმაგიწუობისა და თავი დასარა. დათიკომ მოჰკიდა ხელი და ორივენი გაიქცნენ სასადილო ოთახისაკენ.

მართლაც, რა არ იყო განჯინაში: ვაშლები, ხურჩხელები, მურაბები, შაქარი.

ბავშვებმა მიიღეს სკამები და მაშინვე მურაბის ქილას ეცნენ, მოხსნეს თავი და ზირდაზირ სვლებით დაიწვეს მურაბის სვლება; ხარხარებდნენ და სჭამდნენ, სჭამდნენ და იცინოდნენ.

— აი, რა კარგი გოგო უოფილხარ, — ეუბნებოდა დათიკო. ზირი სულ მოეთხუზნათ მურაბით, ტანისამოსზე ჩამოედინათ. დაედვარათ განჯინაში, იატაკზეც.

— უჰ, მეტი აღარ მინდა,— სთქვა კაკატომ.

— ალარც მე მინდა. ახლა ეს ვაშლები და ხურჩხელები
 ვჭამოთ... იცი რა: მოდი გარედ წავიდოთ, — უთხრა დათიკომ.

— წავიდოთ, წავიდოთ. აი კალთაში ჩავიწყობ.

დათიკომ მაშინვე ჩაულაგა კალთაში ვაშლებიც, ხურჩხე-
 ლებიც და შაქარიც. თითონ ჩამოსტა სკამიდან და სელი გა-
 უწოდა დატვირთულ კაკატოს მისაშველებლად, ამ დროს განის-
 მა დედის გაჯავრებული სმა:

— ეს რა ამბავია!?

ბავშვებმა მოიხედაეს. კარებში შინ დაბრუნებული დედ-მამა
 იდგა.

კაკატო გაშრა, გაფითრდა, კაბის კალთას სელი გაუშვა.
 ვაშლები გორბობით მოიფანტა მთელ ოთახში. შაქარი და
 ხურჩხელაც მოიხანა იატაკზე.

— გადია სად არის? — დაივირა მამამ, — როგორ დაუ-
 ტოვებია ეს ბავშვები.

გადია მთქნარებით გამოჩნდა კარებში.

— აბა, შეხედე, გადია, — რა ამბავია განჯანაში. ქილები
 გადმოუნგრევიათ. როგორ აუფორიაქებიათ ვეულაფერი, — სთქვა
 დედამ.

— შენ მოიქმედე ესა, ვაებატონო? არა გრცხვენია, ქურდი
 ხარ? — შეუტია მამამ დათიკოს.

— დათიკო-კი არა, სულ ამ სამაგელის ბრალი იქნება, —
 შესძახა გადიამ, — მე კარგი გოგო მეკონა. დათიკოს თავის
 დედაში არ უკადრნია ამისთანა სამარცხვინო საქმე, ხედავთ, რომ
 ალარ ჩამოდის სკამიდან, — და გადია სწვდა სკამზე გაშეშებულ,
 გაფითრებულ კაკატოს და ჩამოასტუნა ძირს. შემკრთალმა და-
 თიკომ გადიის სიტყვების გაგონებაზე ძალდა ისწია თავი.

— თუ ეს არის ქურდი, ალარ შემოუშვათ სახლში; არა
 გრცხვენია, ბიჭო, ვერ უთხარი, ქურდობა ცუდია და არ შეიძ-
 ლება თქო? — შეუტია მამამ დათიკოს.

— მე კი უთხარი, არ შეიძლება მეტი, მაგრამ არ ვერა, — სთქვა დათიკომ და გაიხედა კაკატოსაკენ. კაკატო შესცქეროდა მას თავის დადრწონ დაღონებულას თვალებით.

— შინ, შინ, შე წუწკო და სამაგელო, — დაუტანა გადიამ და სულ კინწის კვრით ჩაარბენინა კიბეზე. ოთახიდან გასვლისას კაკატომ კიდევ შესედა დათიკოს. ტუჩები უთრთოდა, თუძცა ცდილობდა ზირი მოეკუშა და თავი შეემაგრებინა, მაგრამ თვალები ცრემლებით ჭქონდა სავსე. დათიკომ თავი ჩაღუნა და გავიდა მეორე ოთახში.

ამ შემთხვევის შემდეგ, კაკატოს ქებას ეველამ თავი დაანება. თუ ვინმეს მოაგონდებოდა, კაკატოს-კი აღარ ეძახდნენ, ამბობდნენ: „ზატარა წუწკი გოგო“. და გადია-კი „სამეგელ ქურდ გოგოსაც“ ეძახდა. დათიკოსთან, რასაკვირველია, აღარ იწვევდნენ.

ხანდახან დათიკო მსოლოდ ესოში დანახავდა რამე საქმისათვის მიმავალ დაღონებულ გოგონას და მაშინვე თვალს მოარიდებდა.

სააღდგომოდ დათიკოს მრავალი საჩუქრები უთავახეს. ახალი ტანისამოსი შეუკერეს, ვეითელი ფესსაცმელება უვიდეს.

მხარეულმა დააცხო და დაამზადა ზასკები, სსვა და სსვა კემრიელი საჭმელები და ტებილეულობა, შეღება კვერცხები.

ვეელაფერი აღდგომის წინაღლითვე დაალაკეს სუფრასე.

აღდგომა დილით დედა მხარეულად ათვალეირებდა საჭმელებითა და ევაგილებით მორთულ სუფრას. დათიკოც, ახალი ტანისამოსით მორთული, აქვე იყო და ხან რას მივარდებოდა და ხან რას. ეველასე უფრო ახარებდა და მოსწონდა სსვა და სსვა ფერად შეღებილი კვერცხები. გადიაც აქ იდგა.

— გადია, — უთხრა დედამ: იმ ზატარა გოგოს მამამ კიდევ ვერ იშოვა სამუშაო?

— ვერა, ქალბატონო. შენა მტერი იუოს, რა დღეცაა ისინი არიან ჩავარდნილნი. ამ აღდგომა დღეს, წითელ კვერცხს ვიდა ჩივის, ულუკო ზუროდ არიან უბედურება.

— თუცა ის პატარა გოგო წუწვიკი არის, მაგრამ მანც წაუღე საჭმელები: ცოდვა არიან. დათიკოს რომ უეიდე, გოგოსთვისაც მინდოდა ფესხაცმელების უიდეა, მაგრამ, რომ ვუეიდო, იფიქრებს კარგად მოვიქეციო და კიდეც უფრო წახდება. არა უშავს-რა: ცოტას მოვიცდი და შემდეგ ვუეიდი. არ უთხარო, რომ უზრადლება მიხეციოს დედ-მამამ?

— როგორ არა, ქალბატონო: იმდენი სცემეს, რომ კინაღამ მოჭკლეს. სმა, კრინტი არ დაუძრავს. ძალიან კერძი გოგოა, ძალიან, ის საძაგელი.

დათიკო ჩუმიდ უგდებდა უურს.

— წითელი კვერცხებიც წაუღე. ჩემი ბიჭისთვის კი აკერ რა კვერცხი ვიუიდე, ხედავ? მარშან ორივეს ერთხირი გიუიდეთ, შენ და კაკატოს; გახსოვს, დათიკო?— დედამ გადმოიღო განჯინიდან დიდი შაქრის კვერცხი, რომლის გულში მშვენიერი ნახსტი იყო და გაუწოდა დათიკოს.

— აჭა, გენაცვალოს დედა, — წაიღე, ჩემო ჭკვიანო.

დათიკო შეკრთა, გაწითლდა, თავი ჩაღუნა და სანქაროდ გავიდა კარედ; კახერდა აივანზე და იქით-აქეთ იუურებოდა. ამ დროს დაინახა, რომ საიდგანდაც დაბრუნებული კაკატო შემოვიდა ჭისკარში, ფეხშიშველა იყო, ტანზე მკველი კაბა ეცვა. მოდიოდა თავ-ჩაღუნული, ზირ-მოკუმული. დათიკოს კიდეც უფრო გამსდარი და პატარა ეჩვენა.

— აჭა, რა კვერცხები მოგიტანე, ბიჭო; შენი თავის ოდენებია, მიკ კურდღლები ცეკვავენ, — შესძახა მამამ, რომელიც დედასთან ერთად სწორედ ამ დროს გამოვიდა აივანზე, გადაეხვია შვილს და ჩაჭკოცნა. — ორივე კვერცხი შენა კქონდეს.

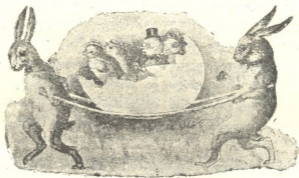

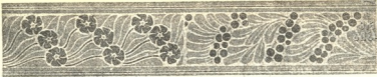
ერთი იმ ჰატარა გოგოსთვის ვიუიდე, მაგრამ მერე კონდა, რომ წუწკი გამოდგა და...

— მაძილო. . მე... მე.. კაკატოს... მე არ დაუფუერე... კაკატო არ. . არაა წუწკი... — შეჭდრიალა სლოკინით დათიკომ და მივარდა დედას, ჩამალა თავი დედის კალთაში და სლოკინით და ტირილით ესვოდა და აშობდა:

— დედა... კაკატოს... მიეცი ლამაზი კვერცხი... მე... მე... კაკატო ფეხშიშველა...

ნინო ნაკაშიძე

ბეკვინოს ძროხა.

(დასასრული.)

მცხელი უკვე გამქრალიყო, მაგრამ ვაი ამ სანასავსს! სახლი სულ განადგურებული იყო, სასურნავის ნიძან-წყალიც აღარა ჩანდა. ცეცხლი თავდაპირველად შემო სართულს გასჩენოდა, ორი ოთახის ავეჯეულობა სულ ცეცხლს შთაენთქა. დამსადებელი გოდრები და კალათები, ტირიფისა და ჩაღის საწეობი და სხვა ნაცარფერფლად გადაქცეულიყო. იქაურობას ჯერ კიდევ ბოლი ასდიოდა. გარედ გამოურილი მაგიდები, სკამები თითქოს განკებ გამოფინათ გულის შესახარ სიღარიბის დასასურათებლად. სანეტი, მისი ცოლი და ამათი ჰატარა ქალი მიქეკლა ისხდნენ ქვებზედ, აბნევენენ მდულარებას და გულ-მოკლეულნი დაჭეურებდნენ თავიანთ დაღუპულ ოჯახსა და სარჩო-საბადებელს.

— ჩემო საწყალო მეგობრობო! — შესძახა ბეკვინომ და გადაეხვია სათითაოდ.

მაგრამ რას უშველიდა მარტოოდენ მისი მეგობრობა და სიუვარული; სასოწარკვეთილებას მიცემულნი, მუდამ მტირალნი წამ და უწუმ იმეორებდნენ:

„კათავდა ვველაფერი!.. დავიღუპეთ, დავიქეციით“!.. ბეკვინოც თვალ-ცრემლიანი მხურვალე მინაწილეობას იღებდა მათ მწუხარებაში. კიდევ დიდხანს ისხდა სასოწარკვეთილი ეს ჰატარა ჯგუფი აბოლლებულ სახლის წინ, სასოწარკვეთილი შეჭეურებდა ამოდენ დაღუპულ ბედნიერებას, ამოდენ გამქრალ იმედებს!

მეორე დღეს, როგორც ჩვეულებად შემოდებულია მთელი სოფლებში, რომელთა მკვიდრნიც დიდის სიუვარულით ესმარებიან ერთმანეთს ჭირსა და ლხინში, შეიკრიბა ხალხი და ზარბაზნებულთა სასარგებლოდ ფულის მოსაკრეფად, რომ ამით ცოტათი მაინც შეეკმარებინათ მათთვის მოვლენილ ჭირვარამის ატანა. ზოგიერთმა უცხოელმაც არ დაიშურა თავისი წვლილი. ერთმა მდიდარმა ავსტრიელმა ჟურნალისტმა ორმოც და ათი ფრანკი შესწირა, რაცა იქაურებმა ერთობ დიდ და უხვ შესწირულებად მიიჩნიეს. მაგრამ ეს სულ არა რა იყო! ეს თანხა ძლივს დაჭყობავდა დაძვეარ კალათების დანაკლისს. ამ დროს ბეჰნინოს გულში ძლიერმა ბრძოლამ იზინა თავი. როგორ მოვიქცე? მივცე ზანეტის, რაც ფული შემიგროვებია თუ არაო? მაგრამ რომ მივცე, მაშინ ხომ იძულებული გავხდები ორი წელი კიდევ მძიმე მუშაობაში გავატარო... მაშინ ხომ უნდა უარ ვყო ჩემი ოცნება სწორედ იმ წუთს, როცა თითქმის განხორციელებულია!..

ამ ფიქრებში მეოფე ბეჰნინოს გული საძინლად უძკვრდა. შეუძლებლად მიიჩნდა თავის საუნჯეზე სეკლის აღება. ჰო... მაგრამ ესენი შე დამეხმარენ, შემეწივნენ, სიუვარულით მომექცნენ, თავიანთ მერდოვით შემიტკბეს... განა ამით სისაწყლეს სიღარიბის მეურებელს შეძილდა შევინახო ან დაფუარო ის, რის ჰატრონიცა ვარ?! ამ ფიქრებში წასულს ტანში სულ ჟრუხანტელი უვლიდა.

„არა, არასოდეს!... დაუმტკიცებ, რომ მეც შემიძლია ჰატივისტების დაფასება, ამიერიდან უველაფერი, რაც-კი მახადია, მათი იქნება“.

იმ წამსვე ბეჰნინომ, მხიარულმა სულით და გულით, წვალებით მოგროვადი მთელი თავისი თანხა, თავისი საუნჯე ზანეტის მიუტანა.

— არას გზით არ გამოგართმევ, — წამოიძახა ზანეტომ, — მოიუიქრე, რას ჩადიხარ, საწყალო ჩემო ბიჭუნავ...

კატა და იაღონი.

(თარგმანი)

რთ ქალს ჭეუგდა ძალიან საუკვარელი, მო-
ძინაურებული, ხელსეგ შეჩვეული იაღონი.
იმის გალიის კარი მუდამ ღია იყო და ია-
ღონიც თავისუფლად იქცეოდა: გამოდიოდა,
შეფრინდებოდა მაგიდაზედ და თავის წკრიძლას
სმით მოჭეკებოდა თავის საგალობელს. დია-
სახლისს კატაც ჭეუგდა, არა ნაკლებ საუკვა-
რელი იაღონზედ. კატას არა თუ არ უსვლია ხელი იაღონი-
სათვის არასოდეს. არც კი მიუსხედნია იმისაკენ.

ერთხელ, როდესაც დიასახლისი თავის შვილებით უსხდ-
ნენ მაგიდას, კატა უეცრად დააცხრა ჰაწაწა იაღონს, დაავლო
პირი და მიიძალა სადღაც ოთახის ბნელ კუჩქულში. ეველა
იქ მუოჟმა გაკვირვებით შეუტიეს კატას, მაგრამ კატამ ურიც
არავის ათხოვა.

ცოტა ხნის შემდეგ რა აღმოჩნდა? ოთახში შემოსულიყო
დიდი სატაური ხვადი კატა; შესედა თუ არა იაღონს, მაძი-
ნადვე დააჭეიტა ანთებული ბღღვრიალა თვალები საცოდავ ჰაწა-
წა იაღონს, გაერთხა მიწას და ის-ის იყო უნდა დაჭურენოდა
უდარდელ-უსრუნველ იაღონს, როცა დიასახლისის კეთილმა
ფისომ შეაშინა ხვადის კატის ბღღვრიალა თვალები, მისედა
რას მოასწავებდა და ამიტომაც გაეშურა იაღონისაკენ და ააშო-
რა კიდევ ბოროტის ონავარის კლანჭებს.

ბავშვებმა, რასაკვირველია, მაშინადვე გააკდეს დაუბადებელი სტუმარი კარში და ისევ ძაღვ გავისმა სახლში იადონის ჩვეულებრივი სასიამოვნო გალობა.

კეთილს კატას, იადონის მუარველსა და მსსნელს, ბავშვები აღტაცებით უაღურსებდნენ და ქება-დიდებათ ისსენიებდნენ მის საოცარს საქციელს.

ელ. ჭიჭინაძე

ხის ბაყაყი.

(ვეზეროდან)

ინ იქნება თქვენგანი, რომ მწვანე, მოყვითლე, 'ამინდის წინასწარმეტყველ ხის ბაყაყს არ იცნობდეს. სცსოვრობს სეზე, დასტის ფოთლიდან ფოთოლზე, ტოტიდან ტოტზე და მხიარულად ეიყინებს. წუურვილს ცვარით იკლავს, რომელიც ფოთლების ნაოჭებში გროვდება, სოლო შიმშილს ფოთლებზე მცოცავ ჭიებით და მწერებით, რომელნიც გაუფრთხილებლად მხიარულსა და მარდ ცსოველს მიუახლოვდებიან. მაგრამ ჩვენმა ეიყინამ ხომ ფრინვა არ იცის. მძ, როგორ იჭერს კოლოებსა და ბუჭებს? ეს სედოვნებაა, რომლის ნიჭიც ვეველას არა აქვს, და აი ვიამბობთ, თუ როგორ იქცევა ამ შემთხვევაში ხის ბაყაყი.

სულ-განაბული უძრავად ხის დიდის სნობით ფოთლებში მიძალული, როგორც კატა თავის სოროს წინ, თათსაც კი არ ანძრევს და მოთმინებით ელის თავის მსხვერზლს. საფხულობით ისეთივე მწვანეა, როგორც სახლგასრდა, ნორჩი ფოთლები. როდესაც ფოთლები ცოტა მუქდება, ჩვენი ბაყაყიც მომუქა მწვანე ფერს იღებს.— ამიტომ მეტად მხელა მისი გარჩევა სეზე. ირჩევს ისეთ ადგილს, სადა ანაც ადვილად შეუძლიან თვალ-ური ადევნოს კოლოებს, რომელნიც თავის ჩვეულებრივ კონცერტ-ბ'სუილისათვის ჯგუფებად იკრიბებიან.

აი, ამხანაგებს ერთი მხიარულთავანი მომღერალი მოძორდა და მწვანე მონადირეს ხელ-ხელა მიუახლოვდა. თითქმის გვერდსედაც ჩაუქროლა; ამ დროს ბაყაყი წამოხტა, მიუარდა უდარდელ მომღერალს, ფეხით ფოთოლზე დაეკიდა, სწრაფად

გამოჰქეო თავის ფართო ენა და მსხვერპლს ზირი სტაცა. მუცელზე დადგა და დასწავლა თავის ადგილას დასკუდა, სულ-განაბრული ისე უთვალთვალეს ახალ მსხვერპლს მსუბუქსა და ნახ ფოთოლზე, რომელიც მკერის მკერ სიმძიმით თავს ძირსა ჰსწრის. რამდენიც უნდა აქანას ფოთოლმა, ბაეაე ძირს არ ჩამოვარდება და თავის საუსმეს მადიანად შეექცევა.

მაგრამ ერთი ვიკითხოთ, რატომ არ ჩამოვარდება ბაეაე ხიდგან? წინა თათებზე ოთხ-ოთხი თითი აქვს, ხოლო უკანა, უფრო მოკრძო თათებზე — ხუთ-ხუთი. ეოველი თითი ბოლოში გაფართოებულია და წებოიან სითხით გაქეფილი. აი, ამ სითხის წებობით არის, რომ ფოთლებზედ მაგრდება. ჯერ კიდევ ახლგაზრდობაში ხის ბაეაე სწავლობს ფოთლიდან ფოთოლზე სტომას და მათზე ფეხებით მიწებება-გაჩერებას. ასე სტის ბუჩქებიდან ბუჩქზე, ხიდან ხეზე, ფოთლიდან ფოთოლზე, ტოტიდან ტოტზე, ხის კენწეროდდე, სადაც ნათელ, მხიან დღეებში დროს ატარებს; აქვე საკმაო საჭმელსაც მოულობს. მაგრამ, აი, ცა ღრუბლებმა დაჰუარა, ამინდი გამოიცვალა. კოლოები და მწერები ფოთლებში მიიძალნენ. მწვანე უიუნაც ემურება, ნორხ და სქელ ფოთლებს თავი შეაფაროს, რადგანაც კარგად იცის, არც აქ მოუსდება დიდხანს მშეური ეოუნა, რადგანაც ამ დროსაც-კი არა ერთისა და ორის გემრიელის მწერით ჩაიკემრიელებს ზირს.

დ. ყიფიანი

პირის თავგანსაკვალნი

XXV შვიდობის განხორება

უფრას ამშვენებდა თვის ბოლოვი, კიტრები, სარდინკები და ზეთის სილი. მარილი-კი დავიწებოდა, ჭიქებიც აკლდა, ბოლოს შეამწინა, რომ კოლო-ბუხები ცვიოდა ჭიქებში. როცა ვეკლავური დაამსადეს, კამილამ წამოცმასხა: — ეს კი დაგვაფიწედა, დედანთვის ნება გვეთხოვნა, რომ აქ გვეჩამა ჩვენი გაკეთებული

საუსმე“.

— ნქარ წავიდეთ, — დაიძახეს საერთოდ ემაწვილებმა. აქ ოგიუსტი უეარაულებს.

შეცვივდნენ სახლში და მივიდნენ დედ-მამებთან. ამათ გაიაცეს, რა დაინახეს სიცხისაგან გაჭარხლებული და მოქაქანე; ემაწვილები წინსაფარებით ჰატარა მზარეულის თანაშემწეებს მოაკონებდნენ ადამიანს. ჯერ ვერ მიუხვდნენ, რას სთხოვდნენ ემაწვილები, ბოლოს რომ შეიტყეს, ნებაც მისცეს; ემაწვილები გაიქანენ და ნახეს, რომ ოგიუსტი იქ აღარ იყო. „ოგიუსტი, ოგიუსტი“! უევიროდნენ ემაწვილები.

— აქა ვარ, აქ! — იძახდა ის, თითქოს საიდანლაც მადლიდან. აიხედეს მადლა და დაინახეს ოგიუსტი დიდ მუსასე, რომლიდანაც ესლა წენარად და ფრთხილად ჩამოდიოდა.

— რა ჭკუაში მოგივიდა მანდ ასვლა? — შეეკითხნენ ემაწვილები; ოგიუსტი ჩუმად ჩამოვიდა და ნახეს, რომ კაფითრებული იყო და ცანკანებდა.

მადლენა. რა მოგივიდა, ოციუსტ? რისთვის ასველ სხსე? ოციუსტ. კადიშ-ანი რომ არ ეოფილიეო, ვეღარც მე მნახამდით ცოცხალს; ვერც თქვენ საჭმელებს ჭნახავდით; მე ჩემის თავის დასაცველად ხეზე ავარდი.

ბიურ. აბა, გვიამბე, რა მოჭნდა. როგორ დაგიფარა კადიშონმა შენ და ჩვენი საუსმე.

კამილა. შემოესხდეთ სუფრას, რადგან ძალიან ძმიან და სუფრასე გვიამბობს.

დასხდნენ მწვანეზე სუფრის გარშემო. კამილამ მიართვა თავისი ერბო-კვერცხი, რომელც ძალიან მოეწონეს. ელიზაბაც — თავისი კატლეტები; ესეც ძალიან გემრიელი ეჩვენათ, თუმცა შეწვა მეტი მოსელოდა; დანარჩენიც ეველადური მადიანად და კარვად მიართვეს. მანამ შეექცოდნენ, ოციუსტმა შემდეგი უამბო:

— ის იყო, წახვედით თუ არა, დავინახე ორი დიდი ქოფაკი ფერმისა, რომელნიც საჭმლის სუნმა მოასეტა. მე ჯოხი ავიღე, რომ გამეგლო, მაგრამ, რაკი საჭმელს ჰხედავდნენ, ჯოხისა არ შექმინდათ და მომცვივდნენ. მე ვესროლე ჯოხი ერთ დიდ ქოფაკს და ის ხედ სურვზე ამომანტა..

— როგორ თუ სურვზე? შეკითხა გენრისა, — გარს მოგირბინა?

— არა, — სთქვა გაწითლებულმა ოციუსტმა, — რაკი ჯოხი ვესროლე და აღარა ქმინდა რა ხელში, სომ თავს არ შევაჭმევენებდი.

— ჰო, ახლა მესმის, შენ გაიქეცი და უკან დაგედევნა.

— მე თქვენთან მოვრობდი და წვეული ძაღლები გამომიდგნენ. მამის კადიშონი გამომესარწლა და სტაცა ჰირი დიდ ძაღლს; მანამ მე ხეზე ავუოფსებოდი, მეორემ მტაცა ხალათში ჰირი და ლუკმა ლუკმად მაქცევდა, კადიშონი რომ არ მომშველებოდა; ჰირველი ძაღლი იქით გადისროლა დაჭრილი და განისხლიანებული, მეორესაც კუდში სტაცა ჰირი, გაათ-

რის იქით და ისეთი წინელი ჰქონდა, რომ, მკონი, გახლავდა
 ხაულეწა. ორივე ძალი წკმურუნით გაიქცნენ და მეც დავიწვე
 სიდან ჩამოსვლა, როცა თქვენც მოხვედით.

ვევლა მოძინალოვდა, მაქს, მადიდეს, მოძინალოვსეს. ჰქე-
 დავთ,—ამბობდა აღტაცებით ქაკი, სიამით თვალზე გაბრწინვე-
 ბული,—ჩემმა მეგობარმა კადიმონმა სხე გამოიცვალა; არ ვიცი
 თქვენ რას ფიქრობთ და მე-კი უფრო მეტად შემიუვარდა. ჩვენ
 უოველთვის მეგობრები ვიქნებით, არა, კადიმონ? მეც, თან-
 ხმობის ნიშნად, მხიარულად დავიუროქინე. ესაწვილებმა კადი-
 სარსარეს და მიუბრუნდნენ სუფრას. მადლქნამ მთართვა თა-
 ვისი გაკეთებული კრეში.

— რა კრეშია! — ამბობდა ქაკი.

— მე კიდევ მინდა, — მოითხოვა ლუმი.

— მეცა, მეცა — იძახდნენ გენრიეტა და ჟანა.

მადლენა გასარეული იყო, რომ ამისთანა კრეში გააკეთა.
 მართალი უნდა ვსთქვათ, რომ ჩინებული საუზმე იყო და აღა
 რა დარჩენილა რა სუფრასე. მხოლოდ საბრალო ქაკი-კი ცო-
 ტა შერცხვა, რადგანაც გაურჩეველი მარწვევი ჩაეუბრა ნაღებში
 და იმდენი ერიბა, რომ სულ მიეჩაქვლიტა; თუქცა გემო კარ-
 გი ჰქონდა, მაგრამ თვალად არ იყო სასიამოვნო; როდესაც
 მიართვა, კამილამ ჰკითხა:

— ეგ არ არის? რითი გაგიკეთებია ეგ წითელი წვენი?

— ეგ წვენი-კი არ არის, — სთქვა შერცხვნილმა ქაკმა, —
 მარწვევა ნაღბით, ძალიან გემრიელია, ნახე, ჩემო კამილა.

— მარწვევი? — შეეკითხა მადლენა, — მერე სად არის მარ-
 წვევი, რადცა გულის ასარევი.

— მაჰ, რა არის, დაიძახეს სხვებმაც. — მე მეგონა, და-
 ჭელებრივი უფრო გემრიელი იქნებოდა, სთქვა ცრემლ-მორე-
 ულმა ქაკმა. თუ გინდათ, კიდევ მოვკრებ მარწვევს და სელას-
 ლად გაგიკეთებთ.

— არა, ჩემო კარგო ვაჟ, — უთხრა ელიზამ დაუკავებით, მენი მარწვევი კარგი უნდა იყოს, მე სიახოვნებით შევწამ. ვაკის აკოცა ელიზას და ღიმილით მთელი მათლაფა მისთავაზა, სხვებსაც შერცხვავთ და მიჭბამქს ელიზას; ეველამ ნახა გემოთი და სთქვეს, რომ აგრე კიდევ ვობნებულაო. ვაკს სახე გაუნათლდა და გამსიარულდა. მარწვევი თითონაც ჭამა და ნახობდა, რომ მეტა არ გავაკეთო. საუხმე გაათავეს, შეუდგნენ ჭურჭლის რეცხას და წმენდას. ამითიც გაერთნენ; ჯერ არ გაეთავებინათ ჭურჭლის დალაგება, რომ მშობლებმა დაუძახეს სასწავლებლად. კიდევ ნახევარ საათი ითხოვეს, რომ ეველა მ. ე. ლაგ-მოვლაგებინათ, და როცა მორჩნენ, შეუდგნენ სწავლას, ოგიუსტიც გამოემშვიდობა შინ წასასვლელად, მეც მომიანლოვდა, ძიალერსა და მადლობა მითხრა. ახლა მივხვდი, რომ არ იყო ისეთი ცუდა ბიჭი, როგორც მეკონა, რაკი არ დაახსოვდა ჩემი მისდამი სიბოროტე. და თუ ცოტა მშიძარ და სუფელია, რა მისი ბრალი იყო, შემდეგში მე კიდევ ერთი სამსახური გავუწიე.

ან. ამილახვარი

(შემდეგი იქნება)

გულკეთილოვით უზრო მეხს მოიგებ ვიდრე კალით.

(ფრანგულიდან)

ამოტი იყო საფრანგეთის დიდი ჰოეტი. სიბურის დროს ლამოტს დიდი უბედურება ეწვია: ორთავ თვალით დაბრძავედ-ერთხელ ლამოტი წარმოდგენიდან ბრუნდებოდა თავის სახლში; გზაზე უცაბედად ფეხი დაადგა ფეხზედ გამძლეულ ხალგაზდა კაცს. ხალგაზდა კაცი ფიცის გულისა და უზრდელი აღმოჩნდა; ვერ მოუთმინა გულმა და ზირდაზირ სილა გაართვა მოსუცს.

— ძლიერ ნაწეენი დარჩებით, ჩემო ბატონო, თქვენ მიერ ჩადენილ საქციელთ, — უპასუხა ლამოტმა, — მე ბრმა გახლავართ.

ხალგაზდა კაცსე ისე იმოქმედა ამ ლამობიერმა, დინჯმა და გულკეთილმა პასუხმა, რომ გონს მოვიდა და ბოდში მოიხადა მოსუცის წინაშე.

ჯილად წერეთელი

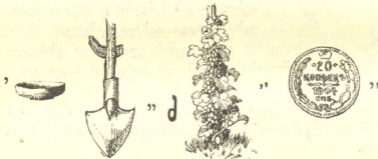

გ ა მ ო ც ა ნ ა

კაცმა სთქვა და კაცმა ბრძანა: დევს დავადგათ უნაგირი;
არცა უნდა თივა-ქერი, არც ლაგამა და ბღვირი.

რ ე ბ უ ს ი

(წარმოდგენილი ნ. მოლოდინაშვილის მიერ)

მე-7 №-ში მოთავსებულ რეზუსის აღსნა:
ახითა და იოღათო, განა სხსვითა და ნიორითო.

ნაკადულის რედაქციაში და წ.-კ. საზ.

მაღაზიაში იუიდება შემდეგი წიგნები:

ზღაპრები, ვილჰელმ და იაკობ გრიმისა, ნაკადულის რედაქციის გამოცემა, ფასი . . 30 კ.

ტომის თავგადასავალი, თხზულება, მარკ-ტვენისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი 50 კ.

რას გვიამბობს ოთახი. თხზულება ავენაროსისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი 20 კ.

გიილუბა ხელის მოწერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდის.

საუმაწვილო სურათებიანი ეურნალი

ნაკადული

წელიწადი მთავარი

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24

წიგნი ეურნალი „ნაკადუ-
ლი“ მცირე წლივანთათვის

12

წიგნი ეურნალი „ნაკადული“
მოზრდილთათვის.

ეგრად ამისა 1910 წლის სელოს-მომწერლებს პრემიად მიეცემათ:

- I. დედამიწა და კუდიანი ვარსკვლავი, — ზღაპარი ევადდისა
ქუჩის სურათით. — II. მარჯნობი, — ზღაპარი ევადდისა ოთხი სურათით.
- III. თორმეტი და, — ზღაპარი ევადდისა ერთი სურათით. — IV. ძაბ-
თული მხატვრული ასომეზი კაზიკაზუმი.

ეურნალს ხელმძღვანელობს ს. უკუეს სკანკებოდ არჩეული სარედაქ-
ციო კომისია.

ფასი ეურნალისა: წლიურად ხუთი მანეთი. ნახევარის წლით სამი მან.

სამხდლურ გარედ: წლიურად შვიდი მანეთი. ნახევარ წლით ოთხი მან.

მცირე წლივანთათვის 24 წიგნი სამი მან. — მოზრდილთათვის 12
წიგნი სამი მან. — ხელის-მოწერა შეიძლება წლიურად და ნახევარი წლით.
ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერა შეიძლება:

1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პაროს., ზუბალო-
ვის სახ., № 8, ყოველ-დღე 9 — 2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.

2) ეურნალის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მალა-
ზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერთ:

ვისაც ეურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ
რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე

გამომცემელი: აბგ. კ. ი. თუმანიშვილი.